

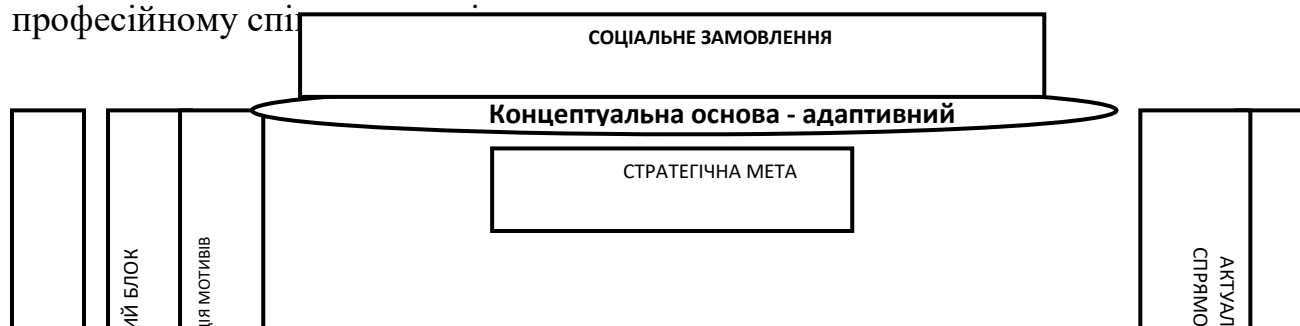
ВИКОРИСТАННЯ АДАПТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Характер професійної діяльності викладача вищого навчального закладу в межах інформаційної взаємодії визначає внутрішній стан психологічного або функціонального відчуття недостатності власних знань для реалізації професійних завдань, тобто *інформаційну потребу*, формою відображення якої є *інформаційний запит* як мета навчального процесу в цілому та проєкція психологічного або функціонального відчуття недостатності знань власне студентом.

Якщо ж потреба в інформації є, а відповідна інформаційна пропозиція відсутня, то комунікатор починає пошук джерел інформації, що його цікавлять, посилаючи за відомими йому каналами комунікації інформаційний запит.

Основними шляхами формування інформаційного запиту викладача вищої школи є переорієнтація мотиваційної сфери яка, як показав попередній аналіз його професійної діяльності в зазначеному напрямі, визначається соціальним замовленням держави щодо підготовки фахівців нового типу і здійснюється в ході методичної роботи.

Звичайно, процес переходу інформаційної потреби в інформаційний запит супроводжується так званою *інформаційною пропозицією* – спеціальним чином викладеною інформацією про нововведення, включаючи загальні відомості про розробку, варіанти ділового співробітництва щодо його впровадження, адреси джерел додаткової інформації, необхідної для поширення нововведення в професійному спі

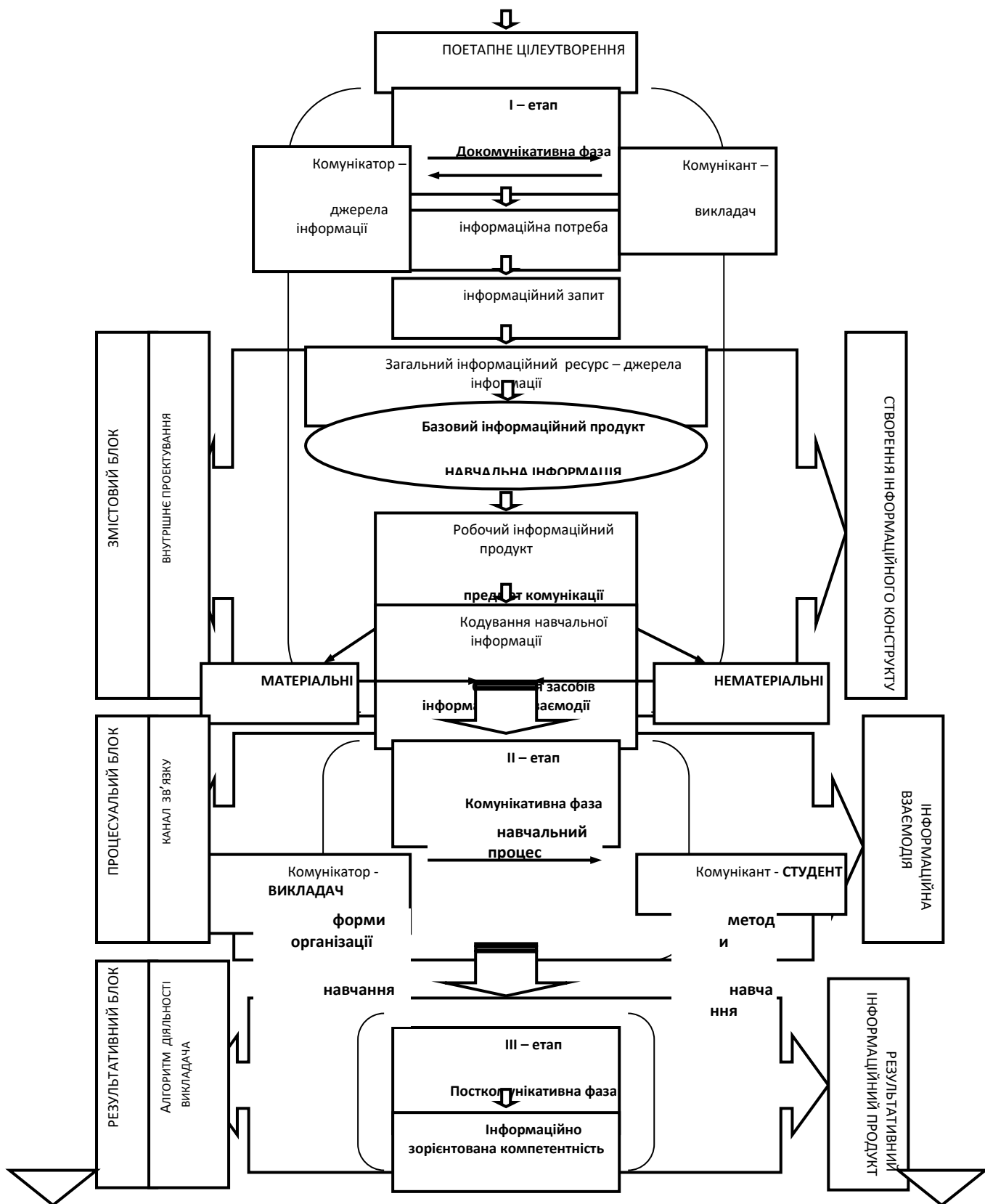

Рис. 1.1. Технологія проектування навчальної інформації в процесі професійно-педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу

Інформаційна пропозиція в межах діяльності викладача вищого навчального закладу забезпечується стрімко зростаючим *інформаційним простором*, в якому створюється, переміщується і споживається інформація, що визначає потребу його впорядкування.

У цілому, *докомунікативна фаза* передбачає формування цілей діяльності та визначення потреб щодо обміну інформацією, чіткого окреслення та конструювання способів інформаційної взаємодії.

Процесуальною основою реалізації докомунікативної фази стає накопичення викладачем навчальної інформації: бібліографічний пошук, вивчення документів, основних джерел теми, складання огляду літератури, вибір основних аспектів повідомлення, вибір та розробка форм представлення навчальної інформації студентам.

Організаційно-дидактичні заходи етапу докомунікативної взаємодії є підґрунтям для реалізації II етапу – *комунікативної фази*, або власне комунікації (безпосередньої реалізації навчальних завдань).

Зазначений етап включає передачу навчальної інформації комунікатором (викладачем) та переведення її в поле засвоєння знань комунікантом (студентом) через канал передачі інформації (навчальний процес) із використанням розроблених на попередньому етапі засобів комунікації, що забезпечують формування готовності та здатності суб'єктів комунікації (як викладача, так і студента) мобілізувати набуті знання, вміння, досвід і способи діяльності та поведінки для ефективного розв'язання завдань, які виникають у процесі їх життєдіяльності.

Процесуальний характер зазначеної взаємодії потребує використання форм і методів навчального процесу, спрямованих на активізацію роботи студентів із навчальною інформацією в аудиторний та позааудиторний час.

Однією із найважливіших проблем є напрацювання інструментарію практичної дидактики, що дає змогу викладачеві навчатися моделюванню педагогічного процесу і проектуванню результатів своєї діяльності. Викладач повинен уявляти собі, як весь процес вивчення навчальної дисципліни, так і окремі його ланки, починаючи від конкретної теми і закінчуючи кожним заняттям. У кожній окремо взятій ланці представлення навчальної інформації має бути своя логіка щодо структури.

З дидактичною метою пропонуємо поділяти заняття на наступні типи: вивчення нового матеріалу, комплексне застосування, узагальнення й

систематизацію знань, комбіноване заняття, контроль-облікове, заняття повторення нового матеріалу. Така класифікація сприяє усвідомленню й осмисленню блоку нової навчальної інформації та її закріпленню. Ці типи занять відображають основні етапи процесу навчання.

Конструкція ж занять, чи локальна технологія, – це система завдань для самостійної групової або колективної роботи і рівень взаємодії викладача та студентів. За таких умов "основна конструкція" – уявлення про основні форми організації навчального процесу – залишається незмінною, а постійно доповнюється певними "каркасами" з методів залежно від того, яку мету ставить перед собою педагог.

Відповідно, процес формування проєктувальної діяльності на основі навчальної інформації викладачем вищої школи потребує використання теоретичних і практичних методів щодо набуття та застосування на практиці знань, умінь і навичок і формування на їх основі фахових знань у студентів.

Цілісний цикл фахової підготовки студентів ВНЗ забезпечується використанням способів стимулювання, розвитку, контролю знань з боку викладача та самоконтролю.

Література

1. Капустин Н. П. Педагогические технологии адаптивной школы: учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений / Н. П. Капустин. – М. : Издательский центр "Академия", 1999. – 216 с.
2. Русских Г. А. Авторська педагогічна технологія: інструкція для конструювання / Г. А. Русских // Завуч. – 2004. – № 33. – листопад. – С. 5–9
3. Суртаева Н. Н. Проектирование педагогических технологий в профессиональной подготовке учителя (на примере естественнонаучных дисциплин) : автореф. дис. на соискание науч. степени доктора пед. наук : спец. 13.00.08 "Теория и методика профессионального образования" / Н. Н. Суртаева. – М., 1995. – 48 с.